Malý kúpeľný chodník

Kraj:	Prešovský
Okres:	Poprad
Geomorfologická jednotka:	Popradská kotlina
Geologická jednotka:	vnútrokarpatský flyš
Chránené územia:	Tatranský národný park a národná prírodná rezervácia Slavkovská dolina
Prístup:	TEŽ Starý Smokovec / bus Vysoké Tatry, Starý Smokovec, aut. st. a pešo 300 – 400 m k stanici pozemnej lanovky Starý Smokovec – Hrebienok
Východisko:	Vysoké Tatry, Starý Smokovec, dolná stanica pozemnej lanovky Starý Smokovec – Hrebienok
Trasa:	Vysoké Tatry, Starý Smokovec, dolná stanica pozemnej lanovky – zjazdovka z Hrebienka – umelé jazierko – Päť prameňov (Sírový prameň) – Jakubkova lúka (zjazdovka) – Starý Smokovec, bývalý penzión TASR
Dĺžka, prevýšenie:	1,7 km, prevýšenie 110 m
Čas prechodu:	1,5 h
Počet zastávok:	8
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: prírodovedné, lesnícke, historické

Typ chodníka: samoobslužný, okružný, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Na začiatku trasa vedie súbežne s modrou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 2002; po 2004 obnova

Aktuálny stav: Niektoré informačné panely sú poškodené (2019) či chýbajú (2022).

Textový sprievodca: nie je

Kontakt: Správa Tatranského národného parku so sídlom v Tatranskej Lomnici – ústredie Tatranská Lomnica, Tatranská Lomnica 66, 059 60 Vysoké Tatry, tel. 052 / 4780 350

Poznámky: (1) Chodník nemá žiadne značky, ale orientácia je nenáročná. (2) Chodník miestami nie je udržiavaný a v lete býva zarastený (2018). (3) Informačné panely chýbajú (2022).

Využiteľnosť pre školy

Náučný chodník je vhodný pre terénne vyučovanie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Starý Smokovec. Jedna z troch častí a administratívne centrum mesta Vysoké Tatry, ležiaca na kontakte strednej časti Popradskej kotliny a Tatranského podhoria na sever od Popradu na Ceste slobody v nadmorskej výške okolo 1 000 m. Tvorí ju osem osád: Horný Smokovec, Dolný S., Nový S., Starý S., Tatranská Polianka, Tatranské Zruby, Nová Polianka a Vyšné Hágy. Osada Starý Smokovec je najstaršou tatranskou turisticko-rekreačnou osadou. Základ jej názvu možno odvodzovať z pohanského kultu slovanského Zmoka, patróna hutníkov, ktorí tu od laténskej doby tavili železnú rudu. V roku 1465 sa chotár stal majetkom rodiny Zápoľských, ktorí ho v 17. storočí predali Csákyovcom. Podnet k založeniu osady dal kežmarský rodák evanjelický kazateľ a prírodovedec Tomáš Tobias Mauksch a tak v roku 1797 dal Štefan Csáky pri známom prameni kyselky pod Slavkovským štítom vybudovať tri drevené ubytovne pre letných návštevníkov a kaplnku. V rokoch 1833 – 1867 bol nájomcom Smokovca spišskosobotský hostinský Ján Juraj Rainer (viac o ňom v samostatnom hesle > Rainerov náučný chodník) a jeho manželka Alžbeta, ktorí tu postavili hostinec a zriadili turistické ubytovne. Hlavnou funkciou osady v tomto období bola vodoliečba na báze kyselky – prírodnej, hydrouhličitanovej, vápenatohorečnatej, uhličitej, studenej hypotonickej vody. Rozvoj sa urýchlil po vybudovaní Košicko-bohumínskej železnice (1871) a najmä po napojení osady elektrickou železnicou na ňu z Popradu v roku 1907. Tú v roku 1911 predĺžili do Tatranskej Lomnice a v roku 1912 na Štrbské Pleso. V roku 1908 dali do prevádzky tiež pozemnú lanovku na Hrebienok (viac o nej pozri v samostatnom hesle > Virtuálny náučný chodník o hlucháňovi hôrnom). Najstaršie zachované stavby sú neďaleko prameňov smokoveckej kyselky (Švajčiarsky dom, vila Flóra). Medzi najkrajšie stavby v oblasti celých Vysokých Tatier patrí neogotický kostol v Starom Smokovci, postavený v roku 1888 podľa projektu Gedeona Majunkeho zo Spišskej Soboty vo vysokohorskom alpskom štýle s charakteristickým hrazdeným murivom a bohato vyrezávanými a zdobenými štítmi, rokoch 1977 – 1979 obohatený farebnými vitrážami od akademického maliara Vincenta Hložníka, jeho manželky a dcéry. Architektonicky veľmi pozoruhodnou je tiež budova bývalého sanatória Dr. Szontagha ml. od architekta Milana Michala Harminca (projekt 1916, stavba 1925; pôvodne Palace, neskôr Sanatórium Všeobecného penzijného ústavu – „Penzák“) pri zastávke TEŽ Nový Smokovec, v ktorej sa stretáva monumentálne historizujúco stvárnená severná fasáda s modernou puristickou jednoduchosťou južného priečelia s terasami. Unikátom je víťazstvo jedinca nevšedného buka lesného previsnutého (*Fagus sylvatica pendula*), známeho ako Tatranský dáždnik, ktorý rastie od 50. rokov 20. storočia v

centre obce, v ankete Strom roka 2020 a následné 5. miesto v súťaži Európsky strom roka 2021.

Jakubkova lúka v Novom Smokovci. Lokalita pomenovaná podľa horára Štefana Jakubeka západne od centra Starého Smokovca v osade Nový Smokovec na úpätí Slavkovského štítu. Dnes známa najmä ako lyžiarske stredisko s dvoma ľahkými zjazdovkami vo výške 1 028 – 1 135 m n. m. a dvoma vlekmi s dĺžkou 853 m a 70 m.

Národná prírodná rezervácia Slavkovská dolina. Rozsiahle chránené územie vo Vysokých Tatrách a Tatranskom podhorí vyhlásené v roku 1991 na ochranu vzácneho územia južných svahov Slavkovského štítu s labilnými vysokohorskými geosystémami s glaciálnymi formami reliéfu na granodiorite a mylonitoch, vzácnymi a ohrozenými prirodzenými spoločenstvami a rastlinnými i živočíšnymi druhmi montánneho až subniválneho stupňa. Leží v rámci Tatranského národného parku, Biosférickej rezervácie Tatry ako aj územia európskeho významu Tatry (súčasť sústavy Natura 2000).

Popradská kotlina. Jeden z troch geomorfologických podcelkov **Podtatranskej kotliny**, vyhraničený zhruba medzi Štrbským sedlom, Šuňavou, Hôrkou, Kežmarkom, Podolíncom, Lendakom a osadami mesta Vysoké Tatry. Na severozápade susedí s Tatranským podhorím, Liptovskou kotlinou (s nimi tvorí Podtatranskú kotlinu), na juhu s Kozími chrbtami, východe Levočskými vrchmi a severe Spišskou Magurou. Predstavuje mohutnú tektonickú depresiu ležiacu v zrážkovom tieni Tatier vo výškach zhruba 590 – 900 m n. m. Je vyplnená mohutnými kvartérnymi glacifluviálnymi sedimentmi vo forme terasovaných kužeľov pod vysokotatranským úpätím (štrky, štrkopiesky, balvany) a terasovými a nivnými sedimentmi riek a potokov (hliny, štrkopiesky), prikrývajúcimi podložné paleogénne horniny (flyš: pieskovce a ílovce). Tieto miestami výraznejšie vystupujú nad zvlnený reliéf s dlhými plochými chrbtami až plošinami ako vyššie pahorky. V oblasti niektorých zlomov sa vyskytujú travertíny (Gánovce).

Tatranský národný park (TANAP). Najstarší a najrozľahlejší národný park na Slovensku, vyhlásený v roku 1948, na poľskej strane Tatier o šesť rokov neskôr. Dnes zahŕňa územie **Západných Tatier**, **Vysokých Tatier** ako aj **Belianskych Tatier**. Tieto pohoria majú vysokohorský (alpský) charakter, v časti Vysoké Tatry 30 štítov a veží presahuje výšku 2 500 m n. m., je medzi nimi aj najvyšší vrch Tatier, Slovenska a Karpát, Gerlachovský štít (2 655 m n. m.). Ich reliéf formovali horské ľadovce, ktorých pozostatkom je množstvo jazier – plies. Oficiálnym symbolom TANAPu je endemit kamzík vrchovský tatranský. Typickými sú aj plesnivec alpínsky, kosodrevina či orol skalný a svišť. Mimoriadnou udalosťou na území TANAPu bola vetrová kalamita, ktorá 19. novembra 2004 postihla južné svahy Vysokých Tatier, najmä však Tatranského podhoria a priľahlej časti Podtatranskej kotliny medzi Podbanským a Tatranskou Kotlinou (30 km) a nadlho zmenila charakter postihnutého územia. Atraktivita prírodných krás udržuje trvale vysokú návštevnosť parku. Na jeho území je okolo 600 km turistických chodníkov a 16 značených cyklistických chodníkov. Správa TANAPu sídli vo Svite, pracovisko má aj v Liptovskom Mikuláši. TANAP včítane jeho ochranného pásma prekrýva bilaterálna Biosférická rezervácia Tatry, do svetovej siete UNESCO zapísaná v roku 1993, viaceré územia európskeho významu (napr. Tatry, Poš, Machy) a chránené vtáčie územie Tatry (obe posledné kategórie sú súčasťou sústavy Natura 2000).

Obsah informačných panelov

Niektoré témy: história sánkovania, les a voda, sírový prameň, horáreň Štefana Jakubeka

Malý kúpeľný chodník
Nedeľajte na skoršie úsilie priekopníkov smokovského kúpeľníctva poskytnúť návštevníkom komfortnú relaxačnú prechádzku príjemným, prevažne lesným prostredím bezprostredného okolia osady. Na tieto, tzv. kúpeľné chodníky sme nadväzovali. Obnovujeme ich kvôli tradíciám, najmä však kvôli ich pôvodným funkciám. Popri nich sa návštevníkom Tatier ponúkajú zmysluplne zintenzívniť zážitky zjednodušenou formou výhľadu a krajiny, ktorou prechádzajú.
Chodník má dĺžku približne 1,7 kilometra a prevýšenie okolo 110 metrov. Pohodlnou chôdzou ho prejdete za necelú hodinu.
0 100 200 300 400 500 metrov

1
2
3
4
5
6
7
8

4
6
5
2
3
1
8

